

Κείμενο 1

Για την υποτέλεια των γυναικών

Το παρακάτω κείμενο είναι διασκευασμένο άρθρο του Σωτήρη Βανδώρου, που έχει δημοσιευτεί στο <https://bookpress.gr/stiles/dimosia-sizitisi/4176-mill-subjection> με τίτλο Για την υποτέλεια των γυναικών, του Τζον Στούαρτ Μιλλ στις 22 Ιουνίου 2014.

[...] Το να εναντιώνεσαι στην κοινωνία σου, τη Βικτωριανή Αγγλία, και να της καταμαρτυρείς όσα ο Μιλλ στο δοκίμιό του *Για την υποτέλεια των γυναικών* (1869), γνωρίζοντας εκ των προτέρων ότι θα δεχθείς το χλευασμό και την ειρωνεία, δεν είναι για τον καθένα. Αλλά ο Τζον Στιούαρτ τιμούσε ως ισότιμή του από κάθε άποψη τη Χάρριετ Τέιλορ με την οποία συνδεόταν στενά φιλικά επί μακρόν και την οποία παντρεύτηκε μετά το θάνατο του πρώτου της συζύγου. Είναι αυτή η ξεχωριστή σχέση που τροφοδοτεί το στοχασμό του, αλλά κι ο στοχασμός του που συμπληρωματικά δίνει ποιότητα και βάθος στη σχέση αυτή.

Ο Μιλλ παρατηρεί στο βιβλίο του ότι η αντίκρουση με ορθολογικά επιχειρήματα μιας βαθιά ριζωμένης πεποίθησης (που επιπλέον έχει σχεδόν καθολική αποδοχή), σαν κι αυτή στην οποία πρόκειται να επιτεθεί ανηλεώς, εμφανίζει σοβαρότατους περιορισμούς, όταν αυτή η πεποίθηση θεμελιώνεται κατεξοχήν σε παραδεδεδεγμένες¹ αντιλήψεις [...]

Είναι το πεδίο των έμφυλων σχέσεων, το οποίο μπαίνει στο στόχαστρο του Μιλλ και ο οποίος επιστρατεύει κάθε δυνατό επιχειρήμα στο πλαίσιο μιας σαρωτικής κριτικής που ισορροπεί μεταξύ της πολεμικής διάθεσης και του στόχου να κλονίσει, έστω, την εγκυρότητα των καθιερωμένων αντιλήψεων και πρακτικών. Το μείζον επιχειρήμα το οποίο διατρέχει σχεδόν το σύνολο του κειμένου βασίζεται στην αντιπαραβολή της κοινωνικής θέσης των γυναικών προς τη –μόλις προ ολίγων δεκαετιών από τη συγγραφή του δοκιμίου καταρρηγμένη στη Βρετανική Αυτοκρατορία– δουλεία.

Εν ολίγοις, η κατάσταση των γυναικών, λέει ο Μιλλ, είναι χειρότερη αυτής των δούλων, κι αυτό συνιστά όνειδος για την ανθρωπότητα. Πρέπει να αλλάξει άρδην και άμεσα, προς όφελος όλων, ανδρών και γυναικών. «Η ισότητα των έγγαμων προσώπων έναντι του νόμου είναι ο μόνος τρόπος μέσω του οποίου αυτή η ιδιαίτερη σχέση μπορεί να

---

¹ Παραδεδεδεγμένος: αυτός που τον έχουν αποδεχτεί ευρέως ως προς την αλήθεια και το κύρος του. Παραδεδεδεγμένες απόψεις/αντιλήψεις, τα παραδεδεδεγμένα, αυτά που πολύς κόσμος δέχεται ως ορθά, αυτά που ισχύουν κατά παράδοση (ήθη, συμπεριφορές κ. λπ)

πάψει να αντιβαίνει στη δικαιοσύνη προς αμφότερες τις πλευρές και την κοινή τους ευτυχία, αλλά και το μοναδικό μέσο που μπορεί να κάνει την καθημερινή ζωή του ανθρώπινου είδους σχολείο υψηλής ηθικής καλλιέργειας».

Κείμενο 2

Η ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Το παρακάτω ποίημα είναι απόσπασμα της Ζωής Καρέλλη, με τίτλο Η άνθρωπος, και ανήκει στο συλλογικό τόμο Τα Ποιήματα, II, σσ. 123-24

Εγώ γυναίκα, η άνθρωπος,
ζητούσα το πρόσωπό Σου
πάντοτε,
ήταν ως τώρα του ανδρός
και δεν μπορώ αλλιώς
να το γνωρίσω.{...}

Πίστεψα πως υπάρχω,
θα υπάρχω,
όμως τότε υπήρχα δίχως του
και τώρα,
πώς στέκομαι, σε ποιο φως,
ποιος είναι ο δικός μου ακόμα
καϋμός;

Ω, πόσο διπλά υποφέρω,
χάνομαι διαρκώς,
όταν Εσύ οδηγός μου δεν είσαι.
Πώς θα δω το πρόσωπό μου,
την ψυχή μου πώς θα παραδεχτώ,
όταν τόσο παλεύω [...]

Και λέω πως είμαι ακέραιος
άνθρωπος
και μόνος. Δίχως του δεν

εγινόμεν
και τώρα είμαι και μπορώ
κι είμαστε ζεύγος χωρισμένο,
εκείνος
κι εγώ έχω το δικό μου φως,
εγώ ποτέ, σελήνη,
είπα πως δεν θα βαστώ απ' τον
ήλιο
κι έχω τόσην υπερηφάνεια
που πάω τη δική του να φτάσω
και να ξεπεραστώ, εγώ,
που τώρα μαθαίνομαι και πλήρως
μαθαίνω πως θέλω σ' εκείνον ν'
αντισταθώ
και δεν θέλω από κείνον τίποτα
να δεχτώ και δε θέλω να
περιμένω.[...]

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 1(μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Σε 60-70 λέξεις να παραθέσεις τις θέσεις του Τζον Στούαρτ Μιλλ για τις έμφυλες σχέσεις και τη θέση της γυναίκας στην κοινωνία.

Μονάδες 10

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Να εντοπίσεις δυο τρόπους με τους οποίους επιτυγχάνεται η συνοχή ανάμεσα στις περιόδους λόγου στην 1^η παράγραφο του Κειμένου 1.

Μονάδες 10

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Πώς μπορείς να χαρακτηρίσεις το ύφος λόγου στο Κείμενο 1, απλό ή σοβαρό (μονάδες 4); Δικαιολόγησε την απάντησή σου με αναφορά σε τρεις γλωσσικές επιλογές (μονάδες 6) και αιτιολόγησε αυτήν την επιλογή με κριτήριο την πρόθεση του συγγραφέα (μονάδες 5).

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ 4

Να περιγράψεις και να ερμηνεύσεις τις διακυμάνσεις των σχέσεων του ποιητικού υποκειμένου με τον άντρα, τεκμηριώνοντάς τις σε συγκεκριμένες αναφορές. Ποιες σκέψεις και συναισθήματα σου προκάλεσε η ανάγνωση του ποιήματος; Οργάνωσε την απάντησή σου σε 120-150 λέξεις.

Μονάδες 15